

مجمع عرفان

دوره نود و چهارم

گلگشتی در مبادی معتقدات

و

آثار مبارکه بهائی

۱۹ تا ۲۳ می ۲۰۱۰

مدرسه بهائی بوش

سانت کروز، کالیفرنیا

مجمع عرفان در سال ۲۰۱۰ برنامهٔ چهار سائ تجلیل
یکصدمین سال سفرهای تاریخی حضرت عبدالبهاء
به غرب در سالهای ۱۹۱۱ تا ۱۹۱۳ و پژوهش در خطابات
مبارکه را آغاز میکند

سیاسنگزری

نود و چهارمین دورهٔ مجمع عرفان
تحت توجّهات محفل روحانی ملی بهائیان آمریکا
توسط

صندوق یادبود حاج مهدی ارجمند
و با کمک اهدائی

دکتر ناصر و بانو مهشید درخشان

از ۱۹ تا ۲۳ می ۲۰۱۰

در مدرسهٔ بهائی بوش

برگزار می‌شود

طوبى لمن تفكر فى ما نزل فى كتاب الله المهيمن القيوم

مجمع عرفان

دوره نود و چهارم

۱۹ تا ۲۳ می ۲۰۱۰

مدرسه بهائی بوش

برنامه

چهارشنبه ۱۹ می ۲۰۱۰

بعد از ظهر ورود و نامنویسی

۱۸:۰۰ شام

آغاز برنامه

۱۹:۳۰	تلاوت مناجات و آثار مبارکه
۱۵:۲۰	خیر مقدم ناظران جلسات بهیه فرحی و سهیلا افغانی و شعله کوئین
۲۰:۲۰	پیام مدرسه بهائی بوش ننسی برن و جردن جرالند و
۲۰:۳۰	معرفی شرکت کنندگان
۲۰:۴۰	اهداف و اقدامات
۲۱:۳۰	مجمع عرفان بزم عرفان ایرج ایمن فیروز مهتدی
۲۲:۰۰	کتاب فروشی و کافه

پنجشنبه ۲۰ می ۲۰۱۰

	مشرق الاذکار	۷:۳۰ تا ۸:۰۰
	صبحانه	۸:۰۰ تا ۹:۰۰
	مناجات شروع و اعلانات	۹:۰۰ تا ۹:۱۰
	تأثیر اسفار حضرت عبدالبهاء	۹:۱۰ تا ۱۰:۱۰
حشمت شهریاری	در غرب و تشکیل اتحادیه ملل	
	تنفس	۱۰:۴۰ تا ۱۰:۱۰
	موسیقی	۱۰:۴۰ تا ۱۱:۰۰
	تأثیر اسفار حضرت عبدالبهاء	۱۱:۰۰ تا ۱۲:۰۰
حشمت شهریاری	در غرب و تشکیل اتحادیه ملل	
	ناهار	۱۲:۰۰ تا ۱۴:۰۰
	بحث و طرح سئوالات	۱۴:۰۰ تا ۱۵:۰۰
	تنفس	۱۵:۰۰ تا ۱۵:۳۰
	موسیقی	۱۵:۳۰ تا ۱۵:۴۵
ایرج ایمن	آزادی فکر و بیان در آئین بهائی	۱۵:۴۵ تا ۱۶:۴۵
	تنفس	۱۶:۴۵ تا ۱۷:۱۵
	بررسی تطبیقی هفت وادی	۱۷:۱۵ تا ۱۸:۱۵
علی رحمانیان	و منطق الطیر عطار	
	شام	۱۸:۱۵ تا ۲۰:۰۰
حبیب ریاضتی	نظری کلی به آثار مبارکه بهائی	۲۰:۰۰ تا ۲۱:۰۰
	بزم عرفان	۲۱:۰۰ تا ۲۲:۰۰
	کتابفروشی و کافه	۲۲:۰۰ تا ۲۳:۰۰

جمعه ۲۱ می ۲۰۱۰

۷:۳۰ تا ۸:۰۰ مشرق الاذکار

۸:۰۰ تا ۹:۰۰ صبحانه

۹:۰۰ تا ۹:۱۰ مناجات شروع و اعلانات

۹:۱۰ تا ۱۰:۱۰ امر بهائی:

قاسم بیات

تحوّلی در جهان نگری

۱۰:۱۰ تا ۱۰:۴۰ تنفس

۱۰:۴۰ تا ۱۱:۰۰ موسیقی

علاء قدس جورابچی

۱۱:۰۰ تا ۱۲:۰۰ مروری بر لوح غوغای عشق

۱۲:۰۰ تا ۱۴:۰۰ ناهار

۱۴:۰۰ تا ۱۵:۰۰ بحث و طرح سئوالات

۱۵:۰۰ تا ۱۵:۳۰ تنفس

۱۵:۳۰ تا ۱۵:۴۵ موسیقی

۱۵:۴۵ تا ۱۶:۴۵ امر بهائی:

قاسم بیات

تحوّلی در جهان نگری (ادامه)

۱۶:۴۵ تا ۱۷:۱۵ تنفس

۱۷:۱۵ تا ۱۸:۱۵ مروری بر لوح

علاء قدس جورابچی

غوغای عشق (ادامه)

۱۸:۱۵ تا ۲۰:۰۰ شام

۲۰:۰۰ تا ۲۱:۰۰ طرح سئوالات و نقل خاطرات مربوط به

سفرهای حضرت عبدالبهاء

۲۱:۰۰ تا ۲۲:۰۰ بزم عرفان

۲۲:۰۰ تا ۲۳:۰۰ کتابفروشی و کافه

شنبه ۲۲ می ۲۰۱۰

۷:۳۰ تا ۸:۰۰ مشرق الاذکار

۸:۰۰ تا ۹:۰۰ صبحانه

۹:۰۰ تا ۹:۱۰ مناجات شروع و اعلانات

۱۰:۰۰ تا ۱۰:۱۰ کلمات مکنونه از

دیدگاه فلسفه سیاسی مهیاد زائر پور - رهنمائی

۱۰:۱۰ تا ۱۰:۴۰ تنفس

۱۰:۴۰ تا ۱۱:۰۰ موسیقی

۱۱:۰۰ تا ۱۲:۰۰ بررسی اقبضاد از منظر

فرهاد ثابتان

اخلاقیات بهائی

۱۲:۰۰ تا ۱۴:۰۰ ناهار

۱۴:۰۰ تا ۱۵:۰۰ بحث و طرح سئوالات

۱۵:۰۰ تا ۱۵:۳۰ تنفس

۱۵:۳۰ تا ۱۵:۴۵ موسیقی

۱۵:۴۵ تا ۱۶:۴۵ جلوه‌های آثار و افکار

معین افغانی

ابن عربی در آثار مبارکه

۱۶:۴۵ تا ۱۷:۱۵ تنفس

۱۷:۱۵ تا ۱۸:۱۵ مخابره و ارتباط از دیدگاه

امر بهائی: نقش فرد نگری

و جمع گرائی در نظم اداری فرزانه ثابتان

۱۸:۱۵ تا ۲۰:۰۰ شام

۲۰:۰۰ تا ۲۱:۰۰ بحث و طرح سئوالات و ادامه نقل خاطرات

۲۱:۰۰ تا ۲۲:۰۰ بزم عرفان

۲۲:۰۰ تا ۲۳:۰۰ کتابفروشی و کافه

یکشنبه ۲۳ می ۲۰۱۰

۷:۳۰ تا ۸:۰۰ مشرق الاذکار

۸:۰۰ تا ۹:۰۰ صبحانه

۹:۰۰ تا ۹:۱۰ مناجات شروع و اعلانات

۹:۱۰ تا ۱۰:۱۰ جلوه‌های آثار و افکار

ابن عربی در آثار مبارکه (ادامه) م‌عین افغانی

۱۰:۱۰ تا ۱۰:۴۰ تنفس

۱۰:۴۰ تا ۱۱:۰۰ موسیقی

۱۱:۰۰ تا ۱۲:۰۰ سیر تکاملی ادیان در کتاب بیان حبیب ریاضتی

۱۲:۰۰ تا ۱۴:۰۰ ناهار

پایان برنامه

هماهنگ‌کنندگان برنامه: بهیه فرحی و سهیلا افغانی

هماهنگ‌کننده بزم عرفان: فیروز مهدی

از آثار قلم اعلی

هو الله

جناب غوغای عشق، نامه دوستی بر مخزن نیستی وارد شد و معانی روحانی آن مسرت تازه و فرح بی اندازه بخشید . معلوم است دوستان معنوی که در آشیان الهی وطن دارند، باید از خاک در گذرند و از افلاک بگذرند، قدم از تراب بردارند و در ساحت قدس رب الارباب گذارند. این اصحاب را هیچ سدّی حایل نشود و هیچ مغیّری تغییر ندهد . از خمر عشق مدهوشند و از جام شوق بیهوش . مست جمال لایزالند و محو زلال بی مثال. و ظاهر ایشان اگر نار جلوه نماید، باطن ایشان به نور دلالت می کند. عالم الفاظ ایشان را از مراتب بلند معنی منع نکند و حجابات مجاز از مواقع حقیقت محجوب نسازد. به پر توکل پرواز نمایند و به جناح عزّ توحید در هوای قدس تجرید سیر کنند. وانگهی حرکت عوالم تفرید به قلب راجع است و قلب پاک لطیف را بی باکی در لسان و بیان کثیف ننماید.

« ما درون را بنگریم و حال را ما برون را ننگریم و قال را »
بر خود آن جناب معلوم است که این اصحاب معروف چه قدر امورات مکروه را مرتکب هستند. در وادی نفس سالکند و در بادی غفلت ماشی . به هوی سخن می گویند و در تیه ضلالت سلوک نمایند.
ای غوغای عشق، سخن جان را به گوش جان بشنو تا در سبیل جانان جان و دل در بازی و در کوی دوست سراندازی. تا بی سر سرافرازی و بی دل

بخروشی و بی خمر بجوشی و بی لسان به سروش آیی و از این گلخن

ظاهری به گلشن های عزّ الهی میل فرمایی.

ای بلبل، به باغ دل جاگیر و بر شاخ گل مقررّ گزین . ای هدهد، به مدینه

سبا باز گرد. ای یوسف، از سجن تن بدرآ . ای خلیل، از نار نفس بگذر

و به فاران عشق وارد شو. تا در این ظلمت ایام مثل نور برافروزی و کمر

خدمت بر بندی و به جان و دل طوف مدینه گل نمائی . این است ثمر

وجود.

إِذَا فَأَنْشَقُ رَائِحَةَ الْمَعَانِي مِنْ قُمْصِ الْمَعْنَوِي لِتَجِدَ رَوَائِحَ الْبَقَاءِ عَنِ يَمَنِ

الْوَفَاءِ وَتَكُونُ مِنَ الْمَقْدَسِينَ فِي أُمَّ الْكِتَابِ مِنْ قَلَمِ الْقُدْرَةِ عَلَى لَوْحِ الْعِزَّةِ

بِالْحَقِّ مَكْتُوبًا. وَالتَّكْبِيرُ عَلَيْكَ وَعَلَى الَّذِينَ تَتَّبِعُونَكَ فِي أَمْرٍ م وَلَاكُ وَ

كَانُوا مِنَ الْمُحْسِنِينَ فِي اللَّوْحِ مَسْطُورًا. ۱۵۲.

معرفی اجمالی موضوع سخنرانی‌ها
به ترتیب الفبائی نام خانوادگی
نویسندگان

جلوه های آثار و افکار ابن عربی در آثار مبارکه بهائی

معین افغانی

ابن عربی بی شک پُرنفوذترین چهرهٔ عرفان و تصوّف اسلامی است. از این روی او را شیخ اکبر و محیّ الدّین، یعنی احیاءکنندهٔ دین، خوانده‌اند. وی اهل اندلس اسپانیا و هم دوره و قدری مسنّ‌تر از جلال الدّین بلخی، مشهور به مولوی یا مولانا و رومی، بوده است. کُتب و آثاری که از ابن عربی بجا مانده نشانهٔ نبوغ فکری و در عین حال عمق بینش و عرفان اوست. نوشتجات او شامل مطالب فلسفی، عرفانی، جهان‌شناسی، الهیات، فقه و احکام دین، تفسیر آیات قرآنی و احادیث، و آثار ادبی می‌باشد. دورهٔ زندگی ابن عربی اوج عرفان نظری اسلامی به شمار می‌رود و بسیاری از بزرگان تصوّف شاگردان و یا پیروان مکتب او به حساب می‌آیند. تعداد کُتب و رسائل منسوب به ابن عربی به هفتصد و پنجاه (۷۵۰) بالغ شده است و امروزه در دنیای غرب مجمعی به عنوان مجمع محیّ الدّین عربی برای مطالعه و کنکاش در آثار ابن عربی وجود دارد که هر سال دو بار در اروپا و آمریکای شمالی کنفرانس‌هایی با همکاری دانشگاه‌های مشهور غرب ترتیب می‌دهد و تحقیقات پژوهندگان را در بارهٔ آثار او به زبان‌های غربی منتشر می‌کند. در آثار حضرت اعلیٰ، جمال اقدس ابهی، و حضرت عبدالبهاء اشاراتی چه به طور مستقیم و چه غیرمستقیم به افکار و نوشتجات ابن عربی شده است. در دوران اقامت جمال قدم در سلیمانیه برخی از عرفای آن سامان سؤالات خود را در بارهٔ برخی از مطالب پیچیده و غامض کتاب فتوحات مکّیه ابن عربی به حضور آن حضرت معروض داشتند. نکاتی که از آثار ابن عربی در الواح و آثار امر مبارک انعکاس یافته‌اند امل

اعتقاد در ارتباط با مقامات خداوند، موضوع محبت به عنوان نیروی حیات، قضیه وجود و خلقت، و اشارات به موعود آینده است. نامبرده در قرن ۷ هجری، معادل قرن ۱۳ میلادی، میزیسته است.

آزادی فکر و بیان در آئین بهائی

ایرج ایمن

گاه به گاه با این سؤال مواجه می شویم که آیا افراد بهائی آزاد و مجاز هستند که علاوه بر توضیحات و تبییناتی که در آثار مبارکه بهائی ارائه شده است به اظهار نظر در باره مفاهیم و استنباطات شخصی خود از نصوص و آثار مبارکه بهائی و همچنین کتب مقدسه ادیان گذشته پردازند؟ به عبارت دیگر با توجه به این که، بر اساس نظام اعتقادی بهائی، شارعین و مبینین منصوص مصون از خطا هستند و مندرجات الواح و آثار مبارکه محصول وحی و الهام الهی است، بنا بر این با پذیرفتن بدون قید و شرط تبیینات و تف سیرهایی که در نصوص مبارکه آمده آیا افراد بهائی از آزادی فهم و تفکر فردی و بیان افکار و استنباطات و مفهومات شخصی خود از کلمات الهی ممنوع و محرومند؟ این بحث و بررسی کوششی است مقدماتی برای پاسخ به این سؤال. خلاصه آنچه از نصوص مبارکه در پاسخ به این پرسش مستفاد می شود به قرار ذیل است:

در امر بهائی نه تنها افراد در اظهار نظر و ابراز عقیده و تبادل افکار و استنباطات شخصی آزادند بلکه تشویق و ترغیب شده اند که هر یک بنفسه سعی در تفتح ص و تعمق در نصوص و کلمات الهی نمایند و کوشش کنند معانی و مفاهیم و رموز و نکاتی را که در آثار مبارکه مستور و مکنون است کشف و درک کنند. علاوه بر این آزادند، و حتی

تشوقی شده اند، که مستدرکات و برداشتهای خود را با دیگر افراد در میان نهند و به تبادل افکار و مقابله و مقایسه برداشتهای گوناگون پردازند و بدین ترتیب بر غنای دانش و بینش خود از نصوص و تعالیم مبارکه بیفزایند. اما نباید این آزادی را بدون قید و شرط تلقی کرد که موجب تفرقه و اختلاف و تکدّر و ملال خاطر و تضعیف وحدت و یگانگی شود. برای این منظور، یعنی حفظ وحدت و روابط ودیه و دوستی بی شائبه در بین یاران، اصول و تعالیم و شرایطی در آثار مبارکه مذکور است که توجه به آنها و رعایت آن نکات زمینه و زیربنای لازم را برای آزادی وجدان و فکر و بیان در بین یاران الهی تأمین مینماید و سبب میشود که بیان افکار و عقاید و تبادل و حتی تصادم افکار مایه استحكام مبانی ایمانی و تکامل و پیشرفت جامعه گردد.

آئین بهائی: تحوّل در جهان بینی و جهان گرایی

محمد قاسم بیات

از میانه قرن نوزدهم میلادی با رسیدن عصر علوم و فناوری تدریجاً همه جوانب زیست انسانی بر کره زمین دستخوش تحوّل عظیم گشته و ترقی بیسابقه‌ای در همه جهات فعالیت‌های انسانی در مقیاسی که پیش از آن قابل تصور نبود بیارآمده: در وسائل سفر و حمل کالا، در وسائل ارتباطات، در ساخت کارها، در صنایع کشاورزی و تولید محصولات غذایی، در طب و بهداشت، در بنیان شهرها و ساختن جاده ها. این دست آوردها خود سبب رشد سریع جمعیت جهان و گسترش شهرها و گردآمدن مردمان از تیره ها و نژادهای گوناگون با زبانها و فرهنگها و

آئین‌های مختلف در آن مراکز گردیده و در نتیجه جهانی شدن عالم و تصور دهکده جهانی پیدا شده است.

ادیان که تا آن زمان نقش خود را برای تنظیم روابط انسانی در سطح قومی و ملی ایفا کرده بودند، بتدریج دچار اختلافات و تناقضات عقلی و عملی و اجتماعی و تحجّ ر درونی شدند و با ادغام با سیاست معجونی عجیب گشتند که با مقاومت در برابر همزیستی و تفاهم ملتها در سطحی جهانی، علتی برای بسیاری از مشکلات و جنگهای قومی و منطقه‌ای گشتند.

آئین بهائی که خود سبب رسیدن این بهار روحانی و عصر علوم و فناوری بود، در آغاز حرکتی مذهبی، چون سایر مذاهب منطقه‌ای، و با اهدافی محدود به مسائل سرزمین پیدایش این دیانت تلقی شد. ولی پیروان این دیانت بزودی دریافتند که این آئین برای اجرای حدودات ظاهره نیامده، و قدم بقدم قیودات و حدودات تصور پیروانش را شکسته و موجب دگرگونی بنیانی در اعتقادات مذهبی و غیر مذهبی آنان گشته است.

فقط انفکاک و جدائی کامل از تفکرات سنتی مذهبی و طرحی نو و بدور از همه اعتقادات تنگ نظرانه فرهنگی و فلسفی و اجتماعی میتواند وحدت عالم انسانی را متحقق سازد، و این دقیقاً هدف غائی این دیانت جدید با مجموعه‌ای وسیع از متون جهان شمول آن است. این دیانتی است که مفاهیمی نو در تفکر مذهبی عرضه نموده، دیدی جدید از حیات و حقوق انسانی و خانواده آورده، و نگرشی جدید بر علوم و سیاست و اقتصاد و حکومت و هنر و فلسفه و ماوراء فلسفه ارائه داده، و ریشه همه تنگ نظریهای گذشته تاریخی بشری را قطع نموده است. بزبان یوحنا رسول در مکاشفه یوحنا در انجیل ۵:۲۱ "همه چیز را نو نمود".

در این مقاله نمونه های متعددی عرضه خواهد شد تا آشکار گردد که آئین بهائی مثال معتقدات دینی گذشته را کاملاً متحوّل نموده و نقشی و طرحی نو از دیانت و ابعاد آن بر ما عرضه داشته است

(مثال: مانند و شبیه و مدل. در فلسفه به حقیقت جامع الصفات و غیر محسوس هرچیز اطلاق شده است)

سیستم ارتباطی و نظم اداری بهائی / اصالت فرد یا اصالت جامعه

فرزانه ثابتان

در این بحث مقصد اصلی اینست که ابتدا نظم اداری بهائی یا بعبارت دیگر سیستم ارتباطی در جامعه بهائی مطرح گردد و ویژگیهای آن که ملاط و خمیرمایه ارتباطات و روابط اجتماعی در جامعه بهائی است مورد بررسی قرار گیرد. در این مسیر به دو مکتب اصالت فرد و اصالت جامعه که پایه و اساس سیستمهای اجتماعی و ارتباطی در جامعه است توجه می شود. و اینکه پیامدهای تأکید بر هر یک از این دو گرایش اجتماعی چه محدودیتهائی در رشد فردی یا اجتماعی می تواند ایجاد کند. به عبارت دیگر چنانچه اصل و مدار روابط اجتماعی را فرد و فردیت قرار دهیم، روح جمعی و مصالح اجتماعی مورد غفلت قرار میگیرد و حتی عرصه برای رشد فرد در چنین جامعه ای تنگ خواهد بود که این خود ناقض فردگرایی است. چنانچه تکیه بر جامعه داشته باشیم و فردیت جایگاه و پایگاهی نداشته باشد، فرد، فردیت و رشد شخص بعنوان سلولی که هیکل جامعه بشری را می سازد، صدمه خواهد خورد. سپس به بررسی این نکته می پردازیم که نگاه سیستم ارتباطی

بهای به این معضل چگونه است و نظم اداری بهائی چگونه آنرا تعدیل کرده است. در جریان گذر از این مباحث به نقش و جایگاه عصبه انتصابی، انتخابی و ضیافات نوزده روزه توجه خواهد شد و اینکه فرآیند انتخابات و ویژگیهای تشکیلات در جامعه بهائی چگونه می تواند موجودیت فرد، جایگاه جامعه و فضای دموکراسی و آزادی را تعدیل و تأمین کند.

سرفصل مباحثی که عنوان خواهد شد عبارتند از:

- ارتباط و جایگاه آن در عالم هستی
- مکتب اصالت جامعه، اصالت فرد و نمونه هائی از این نوع جوامع
- سیستم ارتباطی بهائی تقدم را به فرد میدهد یا جامعه؟
- مروری کلی بر سیستم ارتباطی و نظم اداری در جامع ه بهائی، عصبه انتخابی، انتصابی و ضیافات نوزده روزه
- انتخابات، دموکراسی، فردگرایی یا جمع گرایی، از دیدگاه آئین بهائی.
- ویژگیهای بیت العدل اعظم و حل تعارضات نژادی، ملی، قومی و جنسی

نقش و تأثیر اخلاقیات در اقتصاد از دیدگاه آئین بهائی

فرهاد ثابتان

معمولاً از اقتصاد به عنوان علمی یاد میشود که صرفاً به امور مادی و معیشت روزمره میپردازد. اقتصاددانان نیز سعی دارند اقتصاد را به عنوان مقوله ای کاملاً علمی، بری از ارزشهای اخلاقی، معرفی نمایند. اما تحقیقات اخیر، هم در نظریه های اقتصادی و هم در واقعیت های

کنونی، حاکی از این است که بُعد اخلاق و ارزشهای انسانی در اقتصاد مستور مانده و به آن پرداخته نشده است. این موضوع نه تنها عرصه مطالعاتی اقتصاد را محدود میکند، بلکه میتواند مشکلات اجتماعی و اقتصادی زیادی نیز به بار آورد. غفلت از بعد اخلاق در اقتصاد و عواقب بحران آفرین آن، یکی از بحثهای اقتصادی است که در رشته‌های گوناگون اقتصادی، علی‌الخصوص در عرصه مصرف و تولید مورد تجزیه و تحلیل قرار میگیرد.

هفت وادی و منطق الطیر

علی رحمانیان

لازمه توضیح و یا بررسی عمیق وادیهایی مذکور در این دو اثر نوعی تجربی‌روحانی این مراحل است. نگارنده این مقاله ابتدا مدعی این تجربیات نیست فقط سعی در بررسی و مقایسه منطقی در خصوصیات منصوص این دو رساله جلیل را دارد که امیداست کمکی باشد برای مطالعه این دو اثر گویانها.

لازم به توضیح است که در نشریات مجمع عرفان حد اقل دو اثر در مورد هفت وادی نوشته شده است. یکی در دفتر دوم با عنوان هفت وادی نوشته جناب فریح الدین رادمهر که در آن مقاله رساله هفت وادی از جنبه‌های "وجه تسمیه، سبک سخن، محل و زمان نزول و مخاطب، شان نزول و مقام، محتوا، نظرم و لفین بهائی، مکاتب مطروحه و ذکر عرفا." مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین در دفتر دوم نشریات عرفان مقاله‌ای با عنوان از مسکن خاکی نوشتۀ جناب وحید رافتی موجود است که در آن "مآخذ مطالب منقول در هفت وادی" مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین باید در نظر داشت که بررسی تجربیات روحانی سالک با ابزار منطقی و دسته بندی که لازمه اش

محدودیت به اعداد است بررسی کاملی نخواهد بود.

نظر به اینکه ترتیب وادیه‌ها در منطق الطیر و هفت وادی متفاوت است (توحید و استغنا). در این مقاله سعی شده که تجربیات سالک با توجه به اسم وادی در آن رساله بررسی شود. روشی که اینجا برای مقایسه در نظر گرفته شده تقسیم بندی هر وادی به شرط سلوک (یعنی کاری که باید سالک برای طی آن وادی بکند) و حال سالک (آنچه را که سالک در آن وادی مشاهده میکند و یا به آن آگاهی می یابد) است.

به طور کلی حجم ظاهری این دو رساله را می توان بدینصورت بررسی نمود.

در رسالهٔ منطق الطیر بعد از مقدمهٔ کتاب یعنی از آغاز مج مع مرغان تا آخر کتاب را می توان به صورت زیر تقسیم کرد:

مجمع مرغان و عذر آوردن ۷۰ درصد رساله. بیان وادی های مختلف ۲۰ درصد رساله و خاتمهٔ کتاب ۱۰ درصد رساله.

در رسالهٔ هفت وادی ۷ درصد به مقدمه، ۸۷ درصد در توضیح وادیه‌ها و ۶ درصد در خاتمه آمده است.

با یک مقایسهٔ اجمالی می توان گفت در منطق الطیر در شرایط آم اده شدن برای سلوک (قبل از تشریح وادی های هفت گانه) توضیح مفصلی داده شده است. از آن جمله: لزوم از خودگذشتگی، نفی امید بستن در بهشت، دل نبستن به پاک بودن، نلکی مکرر در لزوم همت عالی در طریقت، مغرور نشدن به بلند همتی، دل نبستن به هم نشینی با بزرگان، دل نبستن به آنچه که باقی نیست، دل نبستن به تواضع، در درک این مطلب که حق را نمی توان آن طور که هست مشاهده نمود، لزوم تحمل مصائب و درد، لزوم مربی و مطابعت از وی، در مایوس نشدن، در لزوم عنایت حق، در دشواری راه، در لزوم امید به بی حد بودن رحمت خداوند، در لزوم مهار کردن نفس عمّاره، در دل نبستن به دوام زندگی،

در دل نبستن به خوشدلی، (آین گفت و گوها به صورت صح بت مرغان و جواب دادن هدهد بیان شده).

تکدی این مقاله اساساً روی قسمت تشریح وادی‌ها در این دو اثر گرانهاست.

(رساله م نطق الطیر تماماً به نظم است ولی رساله هفت وادی اکثراً به نشر).

اصل استمرار ظهورات الهیه و وحدت ادیان در آثار نقطه بیان

حبیب ریاضتی

دو اصل استمرار و وحدت از جمله ارکان اصولی جمیع ادیان الهی بالاخص، دو آئین بانی و بهائی محسوب می‌گوندند. اصل استمرار ظهورات الهیه مبنی و بر اساس استعدادات عالم انسان، در آثار حضرت نقطه اولی در تحت عناوین و مفاهیم متعدده تئید و تکید گردیده است تا شاید اهل عالم با درک اصل وحدت در کثرت و لزوم نسبت بر اساس روابط ضروریه م رعت از حقایق اشیا، از تمسک به سبحات جلال، خاتمیت، آخریت، اشرفیت و اکم لیت یک ظهور، از اصل اصیل استمرار ظهورات کمالیه الهیه محروم نگشته به ثمره خلقت و حیات عرفانی خود که عبارت از عرفان مظهر مشیت الهی در ظهورات بعدی و وصول به رضوان بدیع اخیری الهی است، فائز گردند.

هدف این تحقیق آنست که اهمیت این مفهوم اساسی یعنی اصل استمرار و وحدت را در اهم آثار حضرت نقطه اولی و بالاخص در بیان فارسی (ام الكتاب شریعت بیان) که به عبارتی من البدو الی الختم

دربارهٔ دو اصل استمرار و استقرار (ثبوت و وحدت) ظهورات الهیه است، مورد بررسی و مطالعه قرار دهد.

جوانه‌های فلسفهٔ سیاسی بهائی: گوهرهای پنهان در کلمات مکنونه

مهیاد زائرپور رهنمائی

از بدو نزول کتاب بی مانند کلمات مکنونه از قلم جمال مبارک، محتوای آن منبعی بی پایان بوده است برای بیداری روحانی م و مین و رایت برافراشته‌ای بر فراز ستیغ اخلاقیات بهائی. هیمهٔ این اثر، سبک شاعرانه، و نثر مسحّ آن در ظاهری بغایت ساده و در باطن بس پرلایه، سرچشمهٔ الهامات برای سالکین طریق بوده و خواهد بود.

بنا بر منوال و سنّت آثار نازله از قلم اعلیٰ "عروس معانی" که در پس پرده‌های تو در توی الفاظ و نمادها پنهان است سالکین طریق را به خود می‌خواند. در طول سالیان گذشته فضیلتی امر هر یک در درک عمیق‌تر و وسیع‌تر عرفانی / روحانی / اخلاقی از این اقیانوس بی کران، سهم بسزایی ادا کرده‌اند. اما در مقام مقایسه، به سایر جنبه‌های تعلیماتی که در این اثر مستور است توجه کمتری نشان داده‌اند.

با این‌که دیدگاه فلسفی/سیاسی دیانت بهائی در آثار نازلهٔ بعدی از قلم اعلیٰ مانند الواح ملوک و کتاب مستطاب اقدس و آثار حضرت عبدالبهاء و حضرت ولی امر الله با وضوح بیشتری مورد بحث قرار گرفته است، این مقاله صرفاً خود را محدود کرده است به دایرهٔ آنچه در کلمات مکنونهٔ فارسی و عربی آمده است. سعی بر این است که برای بار دیگر نگاهی نو و موشکافانه به این کلمات مبارک انداخته

شود و کندوکاوی باشد به دنبال اولین اشارات مظهر ظهور به یکی از عمده‌ترین بخش‌های دانش عملی بشری، یعنی فلسفه سیاسی.

فلسفه همواره جستجویی بوده است در راه دستیابی به شناخت، کشمکش مدام بوده است برای این که تمامیّت فهم، درک، نظریات، اشارات، ایهامات، حدسیات و خیالات انسانی بتواند هر چه بیشتر به حقایق قابل اثبات نزدیک شود، با این هدف که این دستاوردها نهایتاً به صورت منظم و سیستماتیک در دسترس سایرین قرار گیرد.

▪ در طی تاریخ، فلسفه سیاسی عملی‌ترین شاخه فلسفه بوده است که در آن مسایل روزمره ارتباطات بین فرد و فرد، فرد و جامعه، و جامعه و جامعه مورد بحث قرار گرفته. نظری اجمالی به تاریخ فلسفه سیاسی مغرب زمین از زمان یونان باستان تا به امروز نشان می‌دهد که بالندگی ایده‌های سیاسی در طی قرون و اعصار سیری صعودی را نپیموده‌اند و بسیار دچار واپسگرایی‌ها و متعاقباً فجایع بشری بسیار شده‌اند. با این وجود، از بعضی مواضع شاید بتوان ردّ پایی از یک سیر کلی پیشرفت را به سوی ایده‌آلهایی مانند کرامت انسانی، حقوق فطری بشری، و عدالت برای تمام آحاد مردم را پیدا کرد در این گذرگاه، بدون شک، می‌توان بسیاری مسیرهای قهقرایی و خانمانسوز هم از ابتدا تا به امروز مشاهده نمود.

همانند سایر شاخه‌های فلسفه، فلسفه سیاسی نیز به دنبال یافتن جواب‌هایی برای سوالاتی پایه‌ای است که در میان آن‌ها می‌توان به پرسش‌های زیر اشاره کرد:

- تعریف یک جامعه خوب چیست؟
- عدل چیست و عادل کیست؟
- آیا هدف غایی در خلقت وجود دارد؟

▪ مشروعیت طبقه حاکمه از کجا سرچشمه می گیرد؟

پر واضح است که هرگونه پاسخی به چنین سوالاتی به سایر حیطه های فلسفه بخصوص هستی شناسی و اخلاق شناسی نیز مربوط خواهد شد. در مسیر کوششی برای یافتن پاسخ هایی به پرسش های فوق، در ابتدا مروری به برخی از مهمترین مکاتب سیاسی فلسفه غرب کرده می شود. این نگاه اجمالی از یونان باستان شروع شده و به دنبال آن فلاسفه ه تاثیرگذاری مانند ماکیاولی، هابس، میلتون، اسپینوزا، لاک، هیوم، کانت، روسو، و مارکس را در بر خواهد گرفت. لازم به تاکید است که این بازنگری شتابزده و صرفاً به منظور یادآوری پایه های اصلی این مکاتب است و به هیچ وجه قصد یک بررسی عمیق را نخواهد داشت؛ هدف اولیه درک بهتر و عمیق تر از نحوه برخورد کلام الهی در کلمات مکنونه به چنین گفتمان هایی است.

به نظر میرسد که بدون شناخت و مطالعه مسیر پیشرفت انواع مختلف سؤال و جوابهای مطرح در بطن تاریخ فلسفه سیاسی، ارزش نهادی پیام حضرت بهاء الله مشخص نخواهد شد. امید است که با مقایسه معانی درونی کلمات مکنونه در تقابل با سایر مکاتب در این مقاله، فتح بابی باشد بوی تحقیقات دامنه دار آینده برای شکل دادن به یک فلسفه ه سیاسی منسجم و مطابق با تعلیمات آثار بهائی.

سفرهای حضرت عبدالبهاء به اروپا و آمریکا و ترویج جهان گرایی

حشمت شهریاری

امروزه اکثر روشنفکران جهان با نهایت امیدوارى، به سازمان ملل متحد و مشور آن می نگرند و به آن افتخار می کنند و هنگامی که صحبت از دموکراسی، استقلال و آزادی می شود، فوراً قوانین سازمان

ملل متحد از جمله آزادی بیان و وجدان و تساوی حقوق بشر علی الخصوص تساوی حقوق زنان و مردان را خاطر نشان می سازند. غافل از آن که این سازمان ملل متحد چگونه به وجود آمد و چه نقش قابل ملاحظه‌ای را آیین جهانی بهائی در تأسیس این بنیاد عظیم ایفا کرده است.

همچنین وقتی اظهار می داریم که بر حسب آثار و نصوص بهائی ، ما منتظر سه صلح هستیم، صلح اصغر، صلح اکبر و صلح اعظم . و اصرار می‌ورزیم که صلح اصغر در اثر جبر تاریخ به وقوع خواهد پیوست و آن صلحی است که دول و ملل عالم بالاچار بر آن تصمیم خواهند گرفت ، روشن فکران کنجکا و جويا می‌شوند، پس آئین بهائی، در تأسیس آن چه نقشی خواهد داشت؟ و بسیاری از افراد کم اطلاع و یا بی اطلاع در پاسخ خواهند گفت که آئین بهائی در تأسیس صلح اصغر نقشی نخواهد داشت، اما در تأسیس صلح اکبر و صلح اعظم، تأثیری به سزا خواهد داشت.

چنین اظهار نظری صحیح نیست، اگرچه به ظاهر این طور به نظر می‌رسد که آئین بهائی در تشکیل سازمان ملل متحد نقشی نداشته و در تأسیس صلح اصغر هم نقشی ایفا نخواهد کرد، اما مطالعۀ تاریخ آئین بهائی و جریان سفرهای حضرت عبدالبهاء به اروپا و آمریکا، و به خصوص خطباتی که در مجامع عمومی ایراد فرمودند و در جراید منعکس گردید، و ملاقات‌های ایشان با افراد سرشناس، به خوبی روشن می‌سازد که تحت تأثیر سفرهای حضرت عبدالبهاء و ترویج جهان‌گرایی توسط ایشان بود که بالاخره سازمان ملل متحد ، که در حال کنونی ، طرح ناقصی است از آنچه که حضرت عبدالبهاء توضیح و تشریح فرمودند، در همان محلی که تشکیل جلسات اولیه آنرا پیش بینی فرموده بودند، تأسیس گردید. و صلح اصغر هم با تأثیری که منشور این سازمان در افکار دول و ملل عالم داشته و دارد، به وقوع خواهد پیوست.

بنابراین، لازم است که در بارهٔ این دو موضوع، غور و تعمق بیشتری به عمل آوریم و بتوانیم با ذکر شواهد و مدارک لازم دو موضوع فوق را به نحوی قابل قبول ارائه دهیم. و این خلاصه تحقیقاتی است که سعی خواهد شد ضمن دو جلسه به سمع شرکت‌کنندگان مجمع عرفان برسد.

سخنی در بارهٔ لوح غوغا از آثار قلم اعلیٰ

علاءالدین قدس جورابچی

یکی از الواح نازله از قلم حضرت بهاء‌الله در اوایل ورود به شهر ادرنه، لوحی است به اعزاز میرزا عبدالله درویش شاعر، متخلص به غوغا و در پاسخ به عریضهٔ او که در ابتدای این قسمت ملاحظه میشود. نامبرده در زمرهٔ عرفا و دراویش بود و مونس و همدم و مورد اکرام و احترام شاهزادگان قاجار.

میرزا غوغا نام حضرت باب را نخستین بار از زبان ملا حسین بشرویه‌ای، باب‌الباب، در خراسان شنید و به آئین بابی گروید و سالها بعد نیز ادعای مقام *مَنْ يُظهِرُهُ اللّٰهِي* کرد و مورد کینه و خشم میرزا یحیی ازل واقع شد تا آنجا که به مرگ هم تهدید گردید.

در این زمینه، حضرت بهاء‌الله در کتاب *بدیع* از آثار نازله در میانهٔ دورهٔ اقامت در ادرنه، دربارهٔ میرزا غوغا چنین می‌فرماید: "دیگر نمی‌دانم که میرزا غوغا چه ارتکاب نموده که به این قسم بغضش در قلوب امثال او (مراد: میرزا یحیی ازل)، جا گرفته بشأنی که در رسائل در ردّ او می‌نویسند. بسا از نفوسند که در غلبات ذوق و شوق کلماتی می‌گویند،

ایشان هم سخنی ذکر نموده‌اند. دیگر نباید به این شدت در صدد هتک حرمت عباد باشند".

در اشاره به این موضوع است که حضرت به اءالله در آغاز لوح غوغا در باره: "دوستان معنوی که در آشیان الهی وطن دارند"، از جمله چنین می‌فرمایند: "ظاهر ایشان اگر نار جلوه نماید، باطن ایشان به نور دلالت می‌کند. عالم الفاظ ایشان را از مراتب بلند معنی منع نکند وانگهی، حرکت عوالم تفرید به قلب راجع است و قلب پاک لطیف را بی باکی در لسان و بیان کثیف ننماید.

ما درون را بنگریم و حال را ما برون را ننگریم و قال را

باری، حضرت به اءالله در لوح غوغا به اشاره، در باره پندار و گفتار و کردار ناشایسته میرزا یحیی ازل و هواداران او سخن می‌گویند و همچنین با عباراتی نغز و لطیف و شیوا، میرزا غوغا را بطور خصوص و هر انسانی را بطور عموم، در قالب مجازات و تشبیهات گوناگون، به عرفان و شناسایی آن حضرت به عنوان مظهر ظهور الهی در این دور و زمان و خدمتگزاری و جانفشانی در راه او، پند و اندرز می‌دهند و تشویق و ترغیب می‌نمایند و آنرا یگانه ثمر و نتیجه حیات و زندگی در این جهان فانی، بر می‌شمرند.

انتشارات مجمع عرفان

سفینه عرفان، مطالعاتی در اصول معتقدات و آثار مبارکه بهائی، دفتر اول تا دفتر دوازدهم،
۱۹۹۸ - ۲۰۰۷

آفتاب آمد دلیل آفتاب، استمرار اثر کمال بن زیاد نخعی، تألیف وحید رأفتی،
دارمشتات، آلمان: عصر جدید ۲۰۱۰

Moojan. Momen (ed.), *Scripture and Revelation*,
Oxford: George Ronald, 1997

Moojan Momen (ed.), *The Bahá'í Faith and the World Religions*, Oxford: George Ronald, 2005

Iraj Ayman (ed.), *The Lights of 'Irfán, Compilations of Papers Presented at 'Irfán Colloquia* (in English) Books One to Ten, 2000 - 2009

Farah Dustdar (ed.), *Beiträge des 'Irfán – Kolloquiums: Compilations of Papers Presented at 'Irfán Colloquia* (in German), Hofheim, Germany: Bahá'í Verlag, Books one to Five, 2004 - 2008

Maryam Afshar, *Images of Christ in the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, 2004

Wolfgang Klebel, *Revelation of Unity, Unity of Revelation*, Darmstadt, Germany: Reyhani Verlag, 2009

فروشند گلن

انتشارات مجمع عرفان

Bahá'í Distribution Service (BDS)

415 Linden Ave., Wilmette, IL 60091-2886, USA

Tel.: (847)425-7950 Fax: (847)425-7951

E-mail: BDS@usbnc.org

Bosch Bahá'í School, Bookshop

500 Comstock Lane, Santa Cruz, CA 95060-9677

Tel.: (831) 423-3387 Fax: (831) 423-7564

E-mail: bosch@usbnc.org

Bahá'í Verlag, Eppsteiner Str. 89, D-65719, Hofheim,
Germany,

Te.l: (49) 6192-22921* Fax: (49) 6192-22936

E-mail: office@bahai-verlag.de; and

Reyhani Verlag, Benzweg 4, 64293 Darmsstadt, Germany

Tel: 49-6151-95170, Fax: 49-6151-9517299,

E-Mail: druck@reyhani.de

مجامع عرفان

تشکیل مجامع عرفان به منظور ترویج و تقویت مطالعه و تحقیق در آثار مقدسه ادیان الهی و اصول معتقدات بهائی در سال ۱۹۹۳ آغاز شد. این مجامع همه ساله بطور جداگانه به زبان های فارسی، انگلیسی، و آلمانی در اروپا (ایتالیا و آلمان) و در آمریکای شمالی (در مدرسه بهائی لوهلن در ایالت میشیگان و در مدرسه بهائی بوش در ایالت کالیفرنیا) برگزار می شود. برنامه جلسات مجمع عرفان شامل سخنرانی ها و ارائه مقالات تحقیقی، مطالعه تفصیلی و تحلیلی آثار مبارکه بهائی، بحث و مشورت، برنامه ریزی و همکاری در مطالعات امری، و استفاده از نعمات موسیقی و آواز و نمایش فیلم است. مقالات تحقیقی که در مجمع عرفان (به فارسی) ارائه میشود در دفترهای **سفینه عرفان** درج و نشر می شود. سفینه عرفان همچنین محتوی الواحی است که قبلاً طبع و نشر نشده و منابع و مراجعی است برای مطالعات امری.

برای کسب اطلاع در باره هدفها، برنامهها و انتشارات مجمع عرفان به تارنمای www.irfancolloquia.org رجوع کنید.